

Vägledning för vårdhygieniskt arbete – ett exempel på implementering

Svenska hygienläkarföreningens höstmöte 2023

Jakob Morén

2023-10-20

Vägledning för vårdhygieniskt arbete – ett exempel på implementering

- Förutsättningar för implementering i Region Uppsala
- Vad har gått bra
- Vad har varit svårt
- Hur långt har vi nått
- Förslag för framtiden

Disclaimer

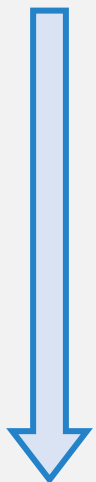
- **Det här är mina egna åsikter och reflektioner och representerar inte nödvändigtvis Region Uppsalas eller Svenska Hygienläkarförningens ståndpunkt**

Förutsättningar för implementering

- **Regional struktur för kunskapsstyrning fanns på plats**
 - Lokal samverkansgrupp (LSG) Patientsäkerhet och Lokal arbetsgrupp (LAG) Vårdrelaterade infektioner och antibiotikaresistens (VRI ABR)

Patientsäkerhet

NSG

Nationellt

Sjukvårdsregion
mellansverige

Lokalt

NSG Patientsäkerhet

NAG Markörbaserad
journalgranskning

NAG Vårdhygien

NAG Patient och
närståendemedverkan

NAG Säkerhetskultur

NAG Läkemedel, medicinteknik och patientsäkerhet

Region
mellansverige
Ledamot

RSG Patientsäkerhet

RAG Rättpsykiatri

- Införande vård och insatsprogram
- Införande vårdförlopp schizofreni

Region
mellansverige
Ledamot

Länets kunskapsstyrning

Region Uppsalas
kunskapsstyrning

LSG Patientsäkerhet

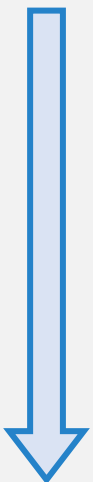
LAG Trycksår, fall, nutrition

LAG VRI/ABR

Bild med inspiration från
Region Norrbotten

Patientsäkerhet

NSG

Nationellt

Sjukvårdsregion
mellansverige

Lokalt

NSG Patientsäkerhet

NAG Markörbaserad
journalgranskning

NAG Vårdhygien

NAG Patient och
närståendemedverkan

NAG Säkerhetskultur

NAG Läkemedel, medicinteknik och patientsäkerhet

Region
mellansverige
Ledamot

RSG Patientsäkerhet

RAG Rättpsykiatri

- Införande vård och insatsprogram
- Införande vårdförlopp schizofreni

Region
mellansverige
Ledamot

Länets kunskapsstyrning

Region Uppsalas
kunskapsstyrning

LSG Patientsäkerhet

LAG Trycksår, fall, nutrition

LAG VRI/ABR

Bild med inspiration från
Region Norrbotten

Förutsättningar för implementering

- **Regional struktur för kunskapsstyrning fanns på plats**
 - Lokal samverkansgrupp (LSG) Patientsäkerhet och Lokal arbetsgrupp (LAG) Vårdrelaterade infektioner och Antibiotikaresistens (VRI ABR)
- **Regional strategi och handlingsplan för vårdrelaterade infektioner var gamla och behövde uppdateras**
- **Acceptans hos bl.a. LSG Patientsäkerhet och regional chefsläkare att följa NAG:s åtta kärnområden**

Vad har gått bra

- Direkt koppling till WHO:s åtta kärnområden → kunde använda WHO:s dokument, t.ex. implementeringsmanualen

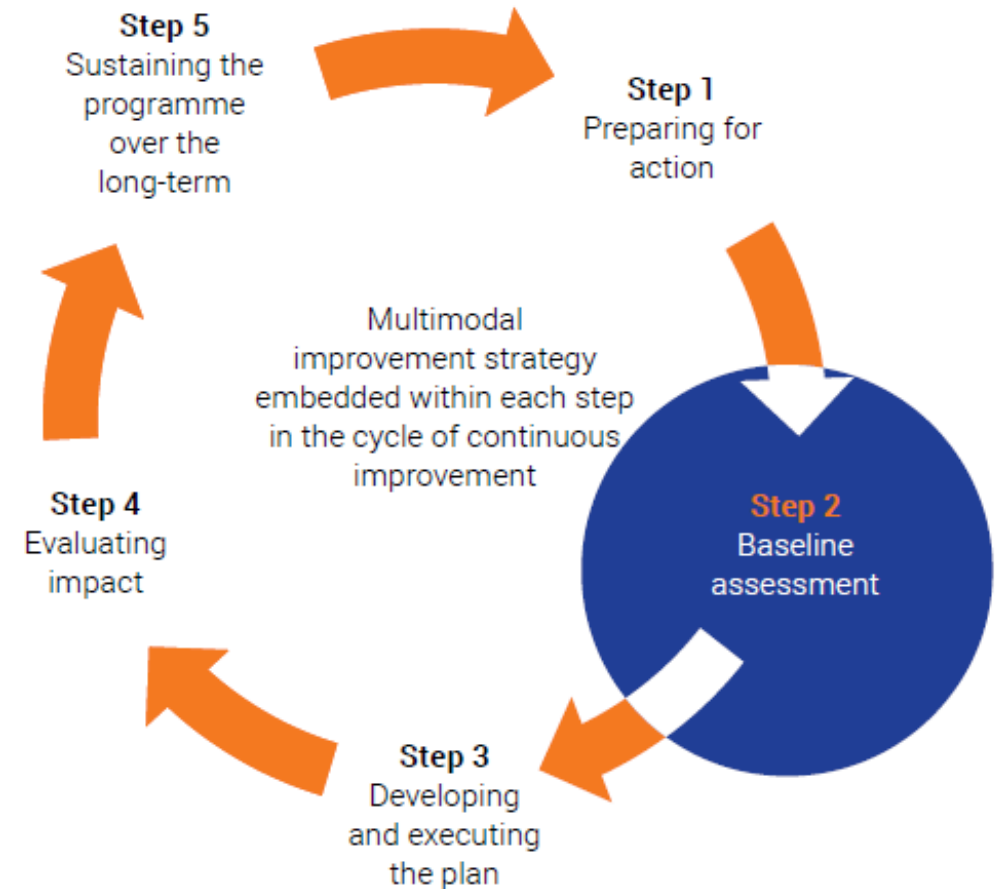

Vad har gått bra

- WHO:s femstegsmodell för förbättring inom vårdhygien

STEP 2

BASELINE ASSESSMENT

Vad har gått bra

- **Direkt koppling till WHO:s åtta kärnområden → kunde använda WHO:s implementeringsmanual**
- **Arbetet i LAG VRI ABR görs av Vårdhygien, Strama och representanter från alla vårdförvaltningar samt MAS-representant**
- **Delat upp åtgärder i uppdaterad handlingsplanen mellan det som ska förvaltas (redan implementerat) och åtgärder som är förbättringar**

Vad har gått bra

Tabell 4. Implementerade aktiviteter som förvaltas inom Kärnområde 3:

Mål	Aktivitet	Förvaltning	Ansvar för genomförande	Uppföljning
All per grundl. kunskapsarbete	Grundläggande BHK	Alla enheter inom	FD	FÖR PSB

Tabell 5: Mål och aktiviteter som syftar till förbättringar inom kärnområde 3:

	Mål	Aktivitet	Ansvar för genomförande	Tidsplan för genomförande	Uppföljning
Alla enheter inom Region Uppsala använder samma metod för att mäta följsamhet till BHK.	Alla chefer ska ha utökad kunskap inom vårdhygien för att kunna utföra sitt uppdrag.	Utbildning inom vårdhygien är en del av introduktionsprogram för nya chefer i samtliga vårdförvaltningar.	FD.	2024.	FÖR PSB.
Alla enheter inom Region Uppsala använder samma metod för att mäta följsamhet till BHK.	Alla enheter inom Region Uppsala använder samma metod för att mäta följsamhet till BHK.	Mätutbildning tillhandahålls årligen av Folk tandvården i samarbete med vårdhygien.	FD.	2024.	FÖR PSB.

Vad har varit svårt

- **Silos nationellt för patientsäkerhet, vårdhygien och antibiotikaresistens**
 - Socialstyrelsen: nationell handlingsplan för patientsäkerhet - Agera för säker vård
 - Strama och Infektionsläkarföreningen: 10-punktsprogram mot antibiotikaresistens
 - NAG Vårdhygien: Vägledning för vårdhygieniskt arbete

Nationell handlingsplan för ökad patientsäkerhet i hälso- och sjukvården 2020 - 2024

Agera för säker vård

Nationella silos

Vägledning för vårdhygieniskt arbete

Vägledningen visar hur svensk vård och omsorg kan uppfylla de krav som berör det vårdhygieniska området i de befintliga författningar som rör hälso- och sjukvården och i delar även omsorgen.

Vägledningen är utarbetad av nationell arbetsgrupp vårdhygien på uppdrag av nationell samverkansgrupp patientsäkerhet. Dokumentet har genomgått remisshantering enligt rutin inom nationellt system för kunskapsstyrning hälso- och sjukvård.

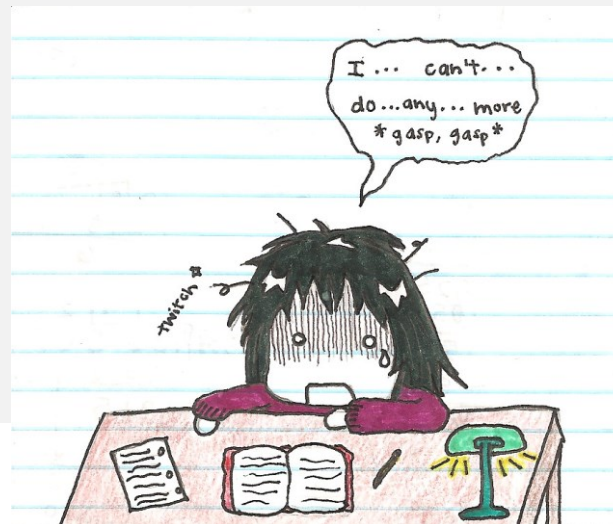
Strama

Samverkan mot antibiotikaresistens

10-punktsprogram mot antibiotikaresistens inom vård och omsorg

Resistenta bakterier fortsätter att öka och är ett hot mot folkhälsan såväl i Sverige som internationellt. Utvecklingen kan bromsas genom att förebygga smittspridning i

Antibiotikasmart Sverige

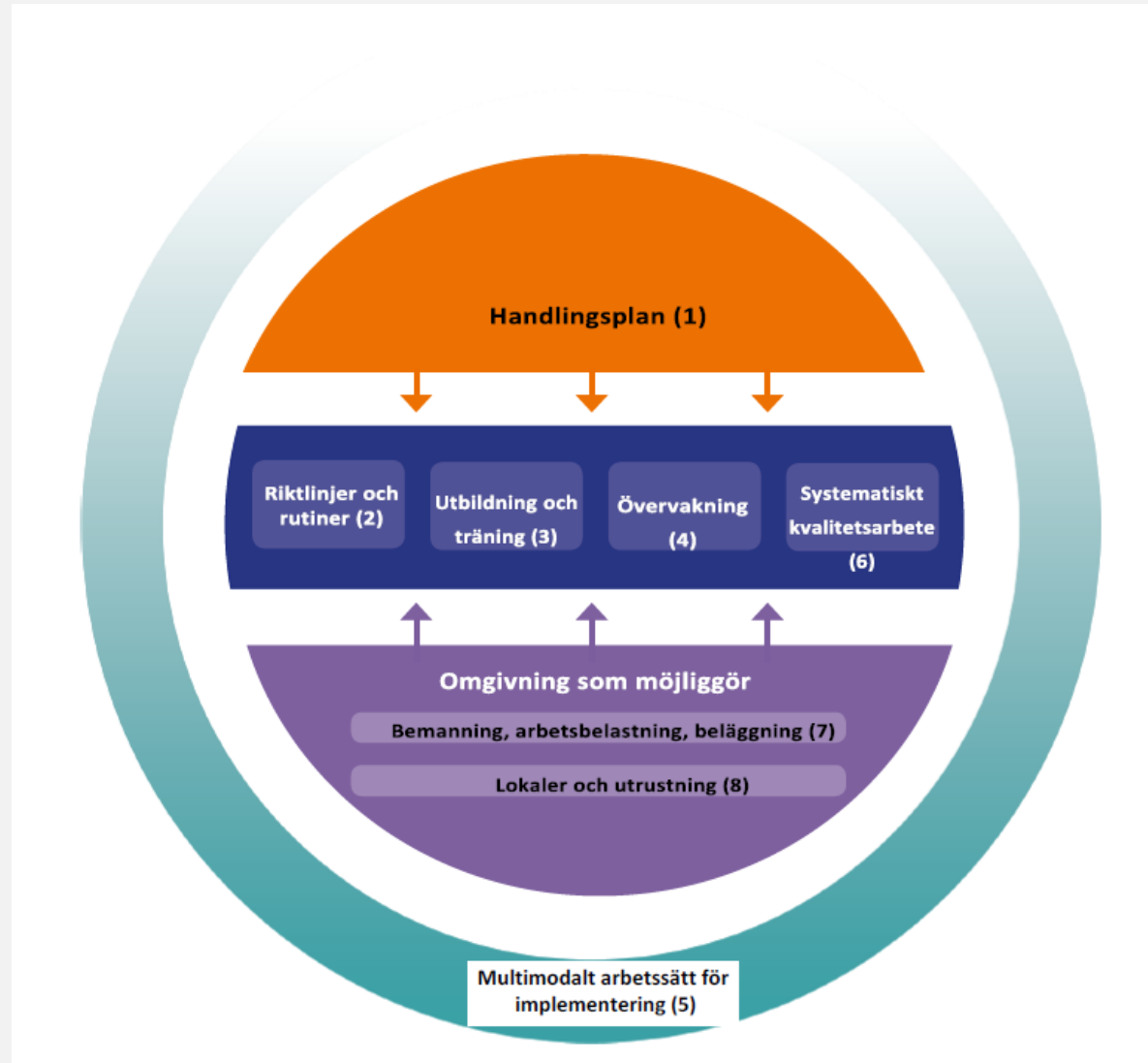
Ett samhälle där alla bidrar till att antibiotika fungerar och fortsätter rädda liv

Vad Antibiotikasmart Sverige gör

Antibiotikasmarta nyheter & aktiviteter

Bli antibiotikasmart

Nationellt system för kunskapsstyrning Hälso- och sjukvård
SVERIGES REGIONER I SAMVERKAN

**TILLSAMMANS FÖR
BÄSTA MÖJLIGA VÅRD**

**NATIONELL SAMVERKAN
FÖR ÖKAD EFFEKT
OCH MINSKAT DUBBELARBETE**

**LOKAL ANPASSNING
UTIFRÅN BEHOV**

**Nationellt system
för kunskapsstyrning
Hälsa- och sjukvård**

SVFRIGES REGIONER I SAMVERKAN

Vad har varit svårt

- **Silos nationellt för patientsäkerhet, vårdhygien och antibiotikaresistens**
 - Socialstyrelsen: nationell handlingsplan för patientsäkerhet - Agera för säker vård
 - Strama och Infektionsläkarföreningen: 10-punktsprogram mot antibiotikaresistens
 - NAG Vårdhygien: Vägledning för vårdhygieniskt arbete
- **Utformningen av checklistorna i vägledningen för vårdhygieniskt arbete: svåra att besvara för att skapa en nulägesanalys**
 - Vad innebär det att "säkerställa" något? Vad är nästa steg för implementering av kärnområdet?
 - Jämför WHO:s Infection Prevention and Control Assessment Framework (IPCAF)

Checklistor

Vägledning för vårdhygieniskt arbete

Vägledningen visar hur svensk vård och omsorg kan uppfylla de krav som berör det vårdhygieniska området i de befintliga författningar som rör hälso- och sjukvården och i delar även omsorgen.

INFECTION PREVENTION
AND CONTROL ASSESSMENT
FRAMEWORK AT THE
FACILITY LEVEL

Exempel NAG VH checklista 2:

”Vårdgivaren har säkerställt att de lokala rutinerna är tillgängliga och kända av samtliga verksamheter.”

Exempel IPCAF kärnområde 2:

3. Are the guidelines in your facility consistent with national/international guidelines (if they exist)?	☐ No	0
	☐ Yes	10
4. Is implementation of the guidelines adapted ¹⁰ according to the local needs and resources while maintaining key IPC standards?	☐ No	0
	☐ Yes	10
5. Are frontline health care workers involved in <u>both</u> planning and executing the implementation of IPC guidelines in addition to IPC personnel?	☐ No	0
	☐ Yes	10

Vad har varit svårt

- **Silos nationellt för patientsäkerhet, vårdhygien och antibiotikaresistens**
 - Socialstyrelsen: nationell handlingsplan för patientsäkerhet - Agera för säker vård
 - Strama och Infektionsläkarföreningen: 10-punktsprogram mot antibiotikaresistens
 - NAG Vårdhygien: Vägledning för vårdhygieniskt arbete
- **Utformningen av checklistorna i vägledningen för vårdhygieniskt arbete**
 - Vad innebär det att "säkerställa" något? Vad är nästa steg för implementering av kärnområdet?
 - Jämför WHO:s Infection Prevention and Control Assessment Framework (IPCAF)
- **Begreppet "handlingsplan"**
 - WHO:s kärnområde 1 = *IPC Programmes* som innehåller en *Action plan*
 - "Handlingsplan" kan leda tanken till att man enbart utformar en åtgärdsplan

Hur långt har vi nått

- **Regional nulägesanalys genomförd mot NAG:s checklistor i vägledningen och 10-punktsprogrammets åtgärder**
- **Omarbetade dokument baserat på de åtta kärnområdena:**
 - Regional handlingsplan om VRI och antibiotikaresistens (nästan) publicerad
 - Regional strategi (politiskt beslutad) om VRI och antibiotikaresistens färdigställs under hösten
 - Samverkansdokument mellan regionen och kommunerna om smittskydd och vårdhygien publicerad
- **Plan för att handlingsplaner i regionens vårdförvaltningar och i kommunerna vid uppdatering ska omarbetas baserat på de åtta kärnområdena**
- **Vårdhygien Uppsalas verksamhetsplanering/uppföljning följer de åtta kärnområdena**

Förslag till framtiden

- **Använd, översätt eller hänvisa till WHO:s material**
 - [Improving infection prevention and control at the health facility: an interim practical manual \(who.int\)](#)
 - [Infection prevention and control assessment framework at the facility level \(who.int\)](#)
- **Samarbeta och integrera vägledningar på nationell nivå för att underlätta implementering på regional och kommunal nivå**
- **Utveckla checklistor och stödmaterial genom praktiskt testning – vad funkar i verkligheten?**

Tack!

jakob.moren@akademiska.se